

Model za vrednotenje krožne naravnosti podjetij v SID banki

Damjan Kozamernik, SID banka d.d.
Ljubljana, 11. december 2019

Financiranje krožnega gospodarstva

Financiranje projektov/podjetij, ki prispevajo h krožnemu gospodarstvu je tesno povezano s trajnostnim razvojem in ključnimi prednostnimi nalogami na ravni EU in Slovenije:

- ustvarjanje novih delovnih mest, trajnostna rast, spodbujanje naložb,
- podnebni in energetske ukrepi,
- socialni razvoj,
- spodbujanje industrijskih inovacij

Trg ne daje dovolj dobrih usmeritev za prehod podjetij na krožne poslovne modele - Evropske Komisije (*Akcijski načrt za prehod v krožno gospodarstvo*):

Ključna vloga finančnih inštitucij pri financiranju projektov in dejavnosti s krožnim poslovnim modelom:

- **Razumevanje koncepta krožnega gospodarstva** in krožnih poslovnih modelov
- **Razumevanje tveganj**; novi pristopi k obravnavi krožnih in linearnih tveganj podjetja
- Integriteta finančnih inštitucij: transparentnost (potrebne so jasne informacije s strani finančnih inštitucij kako obravnavati projekte in podjetja s krožnim poslovnim modelom).

SID banka in krožno gospodarstvo

Neposredno financiranje krožnega in zelenega gospodarstva SID banka zagotavlja od leta 2010 naprej z uporabo različnih finančnih virov in tudi z **IZDAJO ZELENIH OBVEZNIC**

- Neposredno preko razvojno spodbujevalnih programov finančnih programov
- Posredno preko komercialnih bank, ki uporabljajo vire SID banke

Naložbe v projekte učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije, prenove stavb, trajnostnega prometa, trajnostnega/krožnega ravnanja z vodami, odpadki in drugimi naravnimi viri ter varovanjem okolja in znižanj CO2 emisij.

Financiranje nakupa sekundarnih surovin, pokrivanje stroškov dela v proizvodnji sekundarnih surovin, razvoj in proizvodnjo novih produktov iz sekundarnih surovin, razvoj in proizvodnjo ponovne uporabe, itd.

Vse oblike in načine raziskav in razvoja inovacij za nove krožne poslovne modele

Razvojno spodbujevalni programi in tudi Kohezijska sredstva skupaj z MGRT/SVRK: **RRI1, MSP6, MSP7, MSP8, NALOŽBE1, LES1**, itd.

Ocena poslov, modelov in projektov → 5 BILANC, mehki faktorji (ESG dejavniki)

Uporaba modela za vrednotenje krožnosti poslovnih modelov

Vrednotenje krožnih in linearnih tveganj ter ESG dejavnikov

vpliv na bonitetno oceno in končno ceno financiranja

Spremljanje in vrednotenje usmerjenosti podjetniškega sektorja skozi čas

- Orodje za vrednotenje krožnosti lahko zagotovi vpogled v krožnost podjetij in njihovo mikrostrukturo.
- Orodje za vrednotenje krožnosti lahko omogoči preučitev odnosa mer ravni krožne naravnosti podjetij in vzdržnostjo njihove poslovne uspešnosti.

Spremljanje učinkov spodbud SID banke pri krepitvi krožnosti gospodarstva in ustvarjanje dodane vrednosti

- Sistematična uporaba orodja kreira nabor podatkov o potencialu slovenskih podjetij za krožno preobrazbo in oceno njihovega dejanskega prispevka pri prehodu v krožni model gospodarstva.
- Ustrezna statistična analiza podatkov SID banke lahko prispeva k podpori pri oblikovanju politik prehoda v krožni model gospodarstva.

Uporaba modela za vrednotenje krožnosti poslovnih modelov in merjenje prehoda iz rjavega v zeleno

Ocena poslovnega modela
(sedanjega in prihodnjega)

Identifikacija projektov/podjetij, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju in h krožnemu gospodarstvu zahteva:

- **nov pristop** pri obravnavi podjetij in njihovih poslovnih modelov,
- Spremembo obravnave in vrednotenja tveganj (**razumevanje in vrednotenje linearnih in krožnih tveganj**)

Vrednotenje izbranih projektov/podjetij

Vrednotenje podjetij in njihovih poslovnih modelov

- Ocena ESG dejavnikov
- 5-bilanc (praksa SID banke)
- 17 SDG (Principles for Responsible Investment)

Izvedba in upravljanje investicije

Izvedbeni vidik (5 principov trajnostnega/krožnega gospodarstva)

Spremljanje in poročanje

Spremljanje učinkov in poročanje

- **Ocena učinkov** financiranja projektov in podjetij s krožnim poslovnim modelom - uporaba **kvalitativnih in kvantitativnih indikatorjev**
- Zagotavljanje **sledljivosti** in **preglednosti** financiranja

Financiranje krožnega gospodarstva v SID banki

Ocena poslovnega modela
(sedanjega in prihodnjega)

Vrednotenje izbranih
projektov/podjetij

Izvedba in upravljanje
investicije

Spremljanje in poročanje

1. KORAK

Ocena krožnega potenciala

- Kakšna je **uporaba sekundarnih virov** v podjetju?
- Kako podjetje **oblikuje** izdelke (modularnost, uporaba naravnih/recikliranih materialov)?
- Ali podjetje zasleduje koncept **delitvene ekonomije**?
- Ali podjetje stremi k **podaljšanju življenjske dobe izdelkov**?
- Ali podjetje uporablja koncept „**product as a service**“?
- Ali podjetje stremi k čim večji ponovni **uporabi odpadnega materiala**?

Ocena krožne naravnosti

- Ali v podjetju obstaja načrt integracije krožnih načel?
- Ali je podjetje sprejelo zaveze za uresničitev krožne preobrazbe?
- Ali tehnologija omogoča prilagajanje poslovnega modela v smeri krožnih načel?

Financiranje krožnega gospodarstva v SID banki

Ocena poslovnega modela
(sedanjega in prihodnjega)

Vrednotenje izbranih
projektov/podjetij

Izvedba in upravljanje
investicije

Spremljanje in poročanje

2. KORAK

Vrednotenje podjetja in poslovnega modela

Ocena mehkih dejavnikov

➤ Ocena tveganj z vidika ESG dejavnikov tveganj – vključevanje ESG dejavnikov v bonitetno oceno

Presoja podjetja z vidika 5-ih bilanc

➤ Nadgradnja orodja 5-ih bilanc z vprašanji, ki omogočajo presojo krožne naravnosti in sposobnosti podjetja za krožno preobrazbo

➤ Nadgradnja modela na način, da omogoča kvantifikacijo in pretvorbo družbenih koristi pri **določanju višine obrestne mere**.

➤ Pristop k cenovni politiki, ki omogoča **internalizacijo pozitivnih in negativnih družbenih eksternalij** dejavnosti podjetja,

➤ Ohranjanje **finančne vzdržnosti** SID banke.

Ocena tveganj in vrednotenje krožnih poslovnih modelov

Obstoječi sistem ocene tveganj in ocene krožnih poslovnih modelov

I.) Bonitetni sistem

BONITETNA OCENA

- Finančni kazalniki (75%)
- **Mehki faktorji (25%)**

MEHKI FAKTORJI

32 vprašanj s katerimi se identificira in vrednoti **NEFINANČNA TVEGANJA** na podlagi **ESG dejavnikov**

NEFINANČNA TVEGANJA:

- okoljski vidiki (E)
- socialni vidiki (S)
- tveganja upravljanja (G)

krožna tveganja, linearna tveganja, tveganja zaradi prehoda v nizko-ogljično družbo

II.) 5 bilanc

5 BILANC (53 vprašanj)

I. Finančna bilanca – **odpornost poslovnega modela na dolgi rok**

II. Surovinska bilanca – **snovna učinkovitost podjetja**

III. Okoljska bilanca – **skrb za naravno okolje in družbena odgovornost**

IV. Energetska bilanca – **učinkovitost rabe virov energije**

V. Inovacijska bilanca – **tehnološka prebojnost podjetja in človeški viri**

12 vprašanj – 12 vidikov krožnosti

Raven krožne naravnosti podjetja

Sposobnost krožne preobrazbe podjetja

SDG CILJI

Financiranje krožnega gospodarstva v SID banki

Ocena poslovnega modela
(sedanjega in prihodnjega)

Vrednotenje izbranih
projektov/podjetij

Izvedba in upravljanje
investicije

Spremljanje in poročanje

3. KORAK

Pet principov trajnostnega/krožnega gospodarstva:

- Narava je vzor vsem oblikam gospodarstva (proizvodi, storitve, inovacije sledijo procesom narave)
- Pomembno je kaj ustvarjamo, še pomembnejše kako ustvarjamo (etičnost, transparentnost, odgovornost)
- Enakopravnost vseh udeležencev v poslovnem odnosu (poštene cene, zdravi odnosi, sodelovanje)
- Raba virov mora varovati okolje, izkoriščanje virov v smeri krožnega gospodarstva
- Vsi udeleženci so vključeni pri spremljavi krožnega preobrazbe s strani neodvisnega ocenjevalca

Source: German Newsweek Wirtschaftswoche – Biggest EU site for green economy and sustainable development

Financiranje krožnega gospodarstva v SID banki

Ocena poslovnega modela
(sedanjega in prihodnjega)

Vrednotenje izbranih
projektov/podjetij

Izvedba in upravljanje
investicije

Spremljanje in poročanje

4. KORAK

Spremljanje učinkov in poročanje

- Transparentnost metodologije vrednotenja podjetij in učinkov
- Rezultat presoje pokaže koliko je podjetje vpeto v krožno gospodarstvo
- **Ocena učinkov** financiranja projektov in podjetij s krožnim poslovnim modelom - uporaba **kvalitativnih in kvantitativnih indikatorjev**
- Zagotavljanje **sledljivosti** in **preglednosti** financiranja

Financiranje krožnega gospodarstva v SID banki

Praksa SID banke:

Steber I - Ocena tveganj na podlagi ESG dejavnikov v okviru bonitetne ocene

Steber II – Presoja in vrednotenje podjetja z vidika 5 bilanc (že od leta 2012)

- Inovativno orodje v obliki vprašalnika (53 vprašanj), ki ga SID banka uporablja pri presoji podjetij, **12 vprašanj o krožni naravnosti podjetij**
- 5 bilanc kot osnova pri upoštevanju »mehkih dejavnikov« v okviru cenovne politike SID banke
- Mehki dejavniki so neodvisni od finančne bonitetne ocene podjetij

5 bilanc

- I. Finančna bilanca – odpornost poslovnega modela na dolgi rok
- II. Surovinska bilanca – snovna učinkovitost podjetja
- III. Okoljska bilanca – skrb za naravno okolje in družbena odgovornost
- IV. Energetska bilanca – učinkovitost rabe virov energije
- V. Inovacijska bilanca – tehnološka prebojnost podjetja in človeški viri

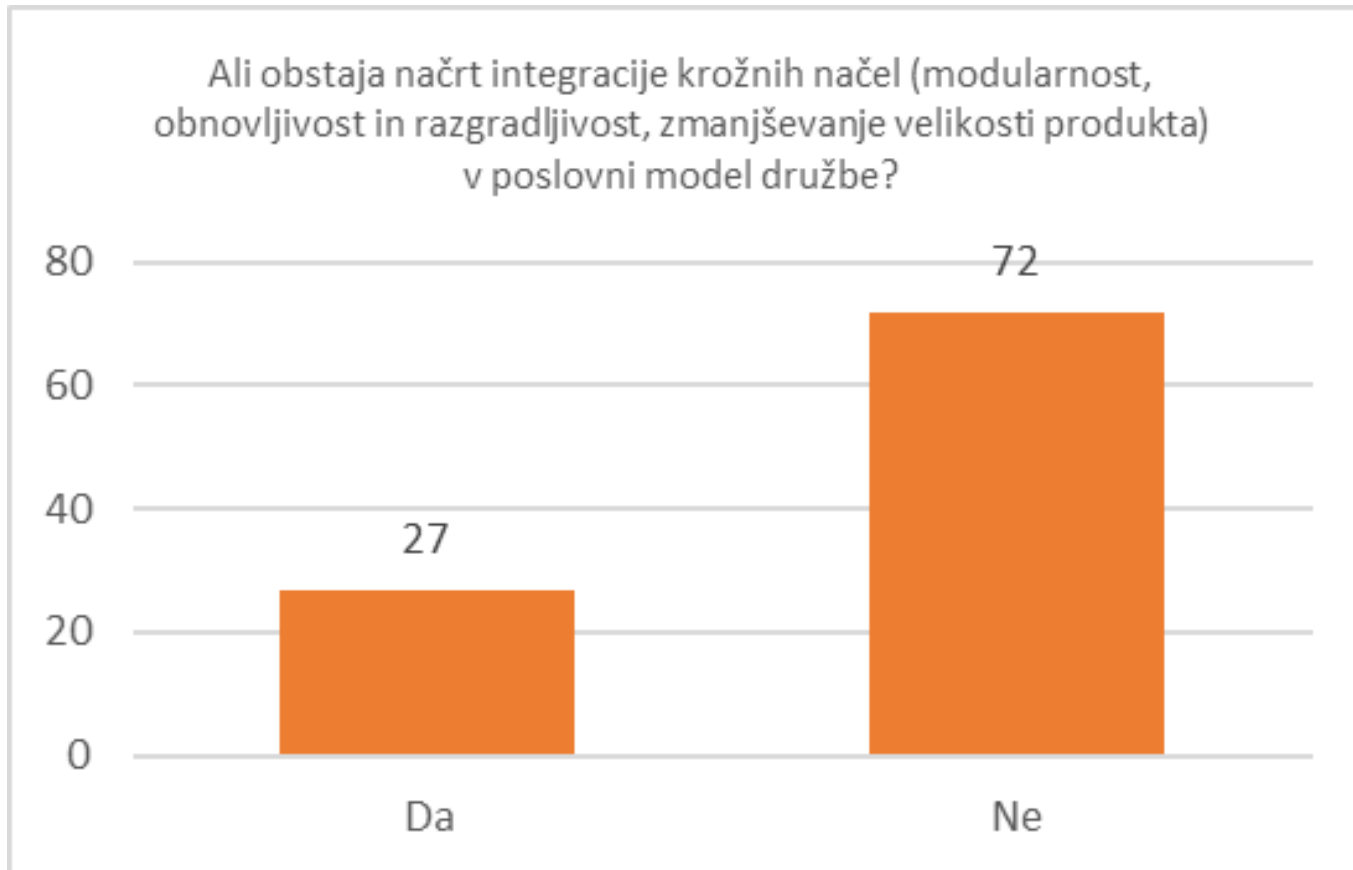
Analiza sposobnosti za krožno preobrazbo podjetij

Umeščenost konkretnih zavez in odgovornosti glede krožne preobrazbe v organizaciji pri načrtovanju in rednem poročanju v podjetju (N=100).

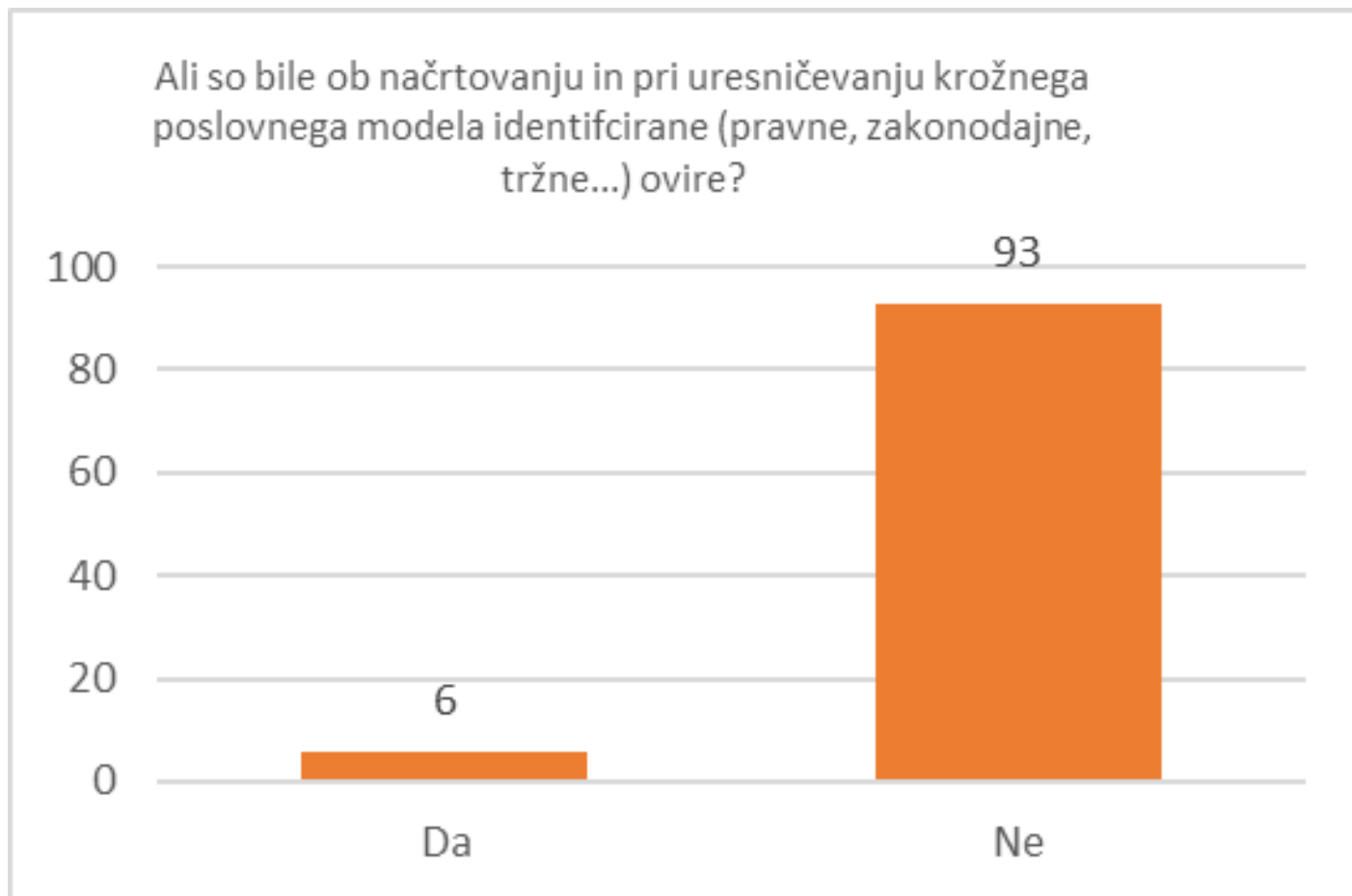
Analiza sposobnosti za krožno preobrazbo podjetij

Obstoj načrta za integracijo krožnih načel v poslovni model podjetja (N=100).

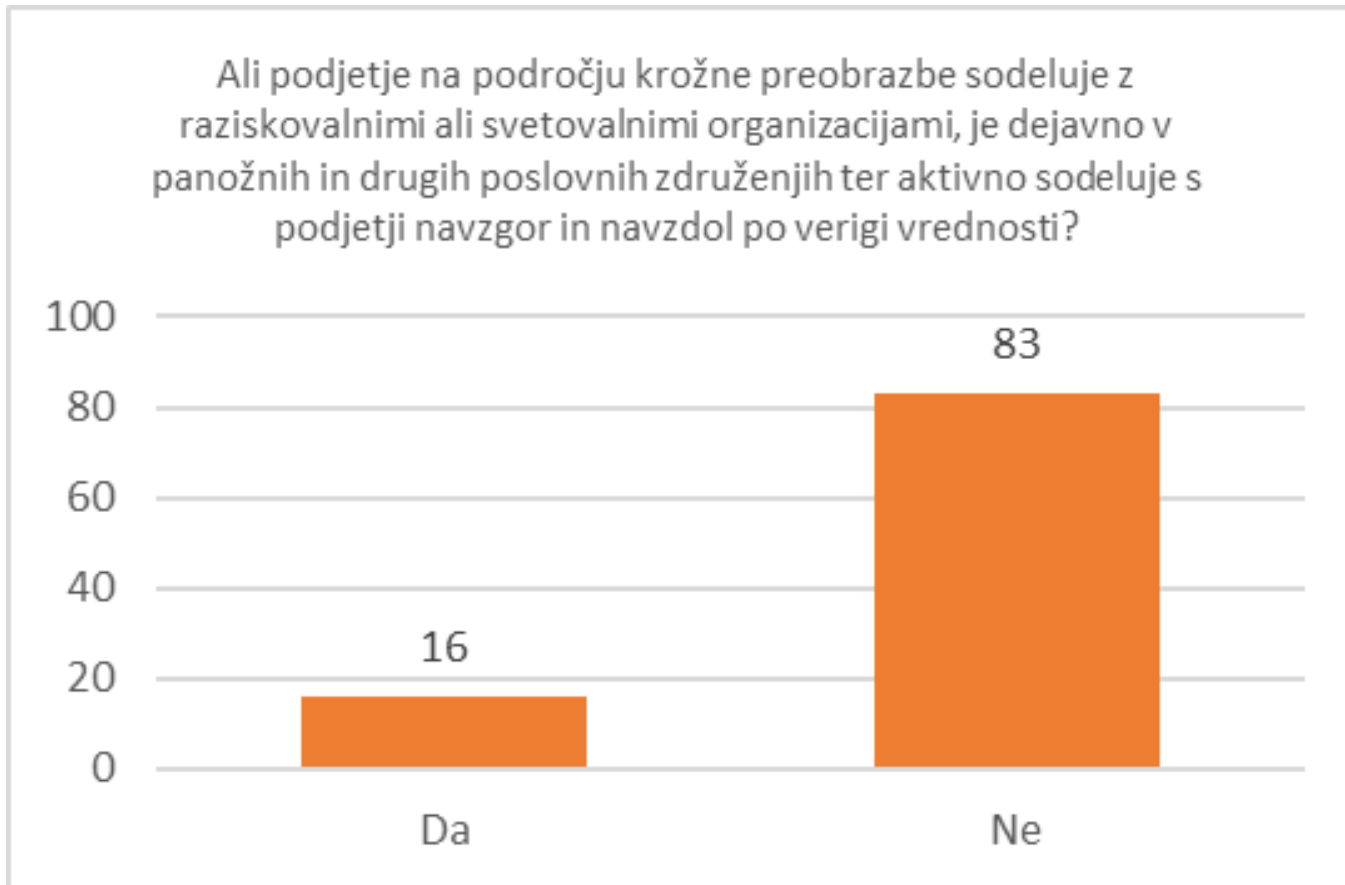
Analiza sposobnosti za krožno preobrazbo podjetij

Obstoj pravnih, zakonodajnih in tržnih ovir (N=100).

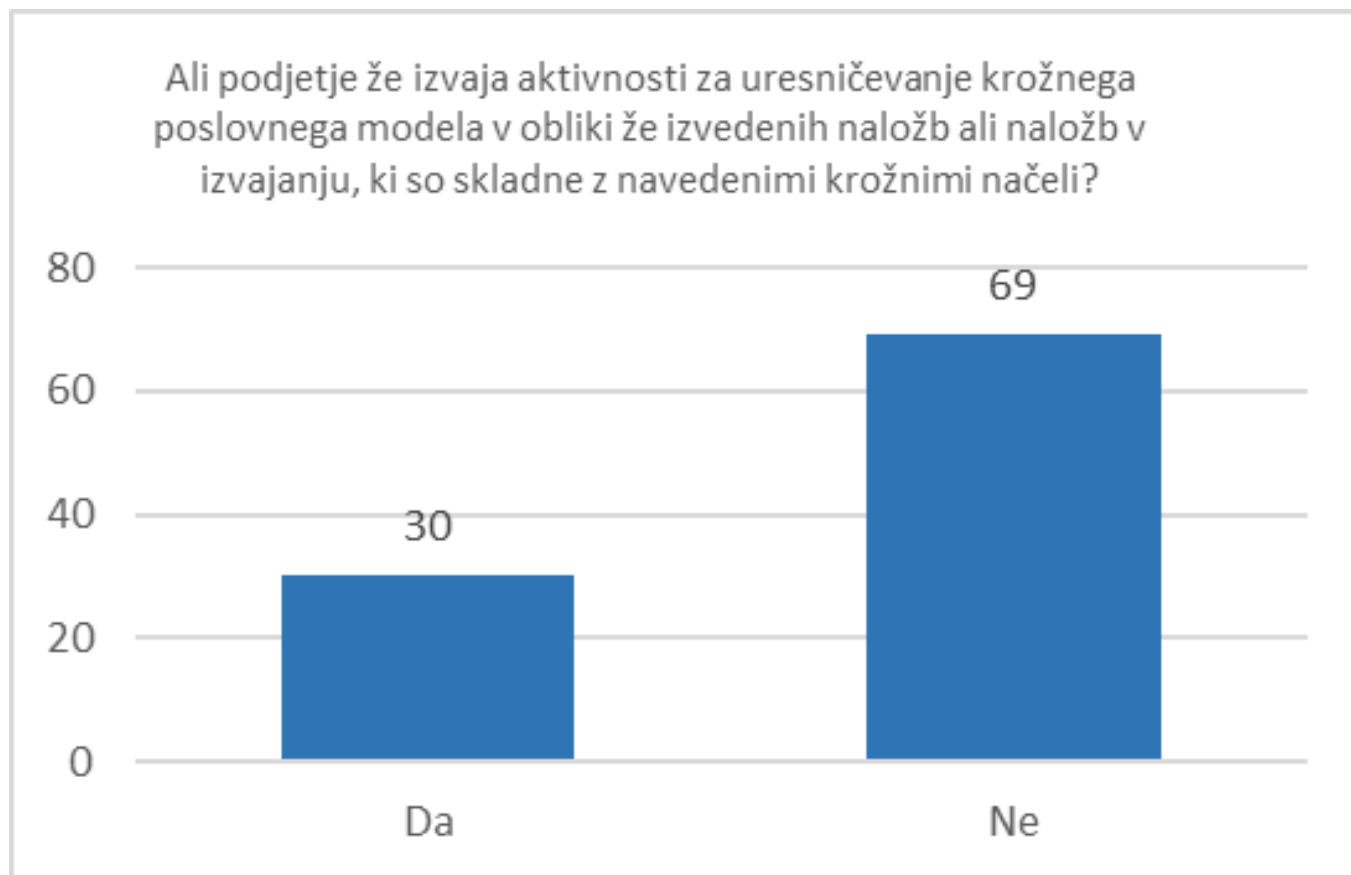
Analiza sposobnosti za krožno preobrazbo podjetij

Sodelovanje podjetja na področju krožne preobrazbe z raziskovalnimi ali svetovalnimi organizacijami (N=100).

Analiza krožne naravnosti podjetij

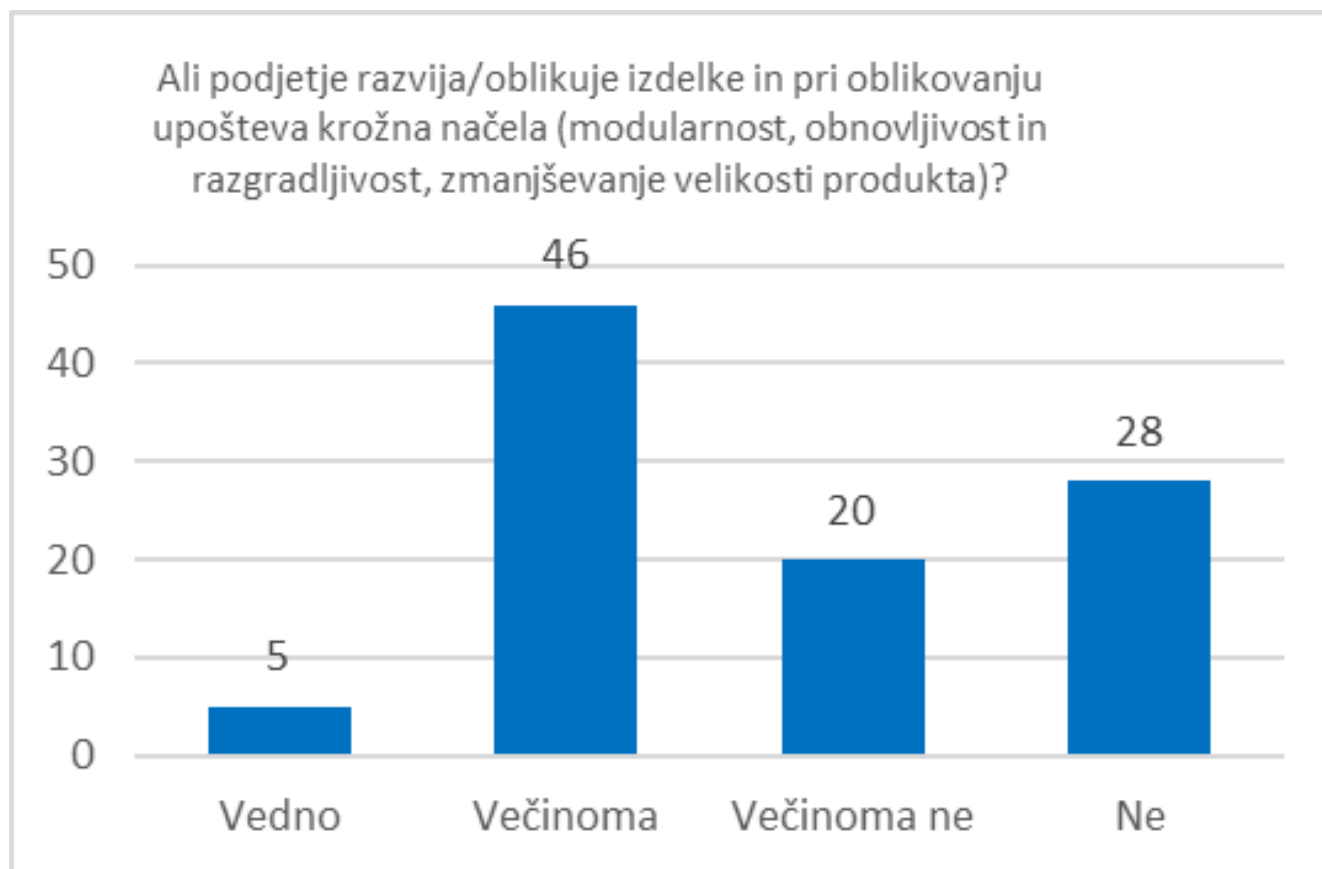
Dosedanje aktivnosti za uresničevanje krožnega poslovnega modela (N=100).

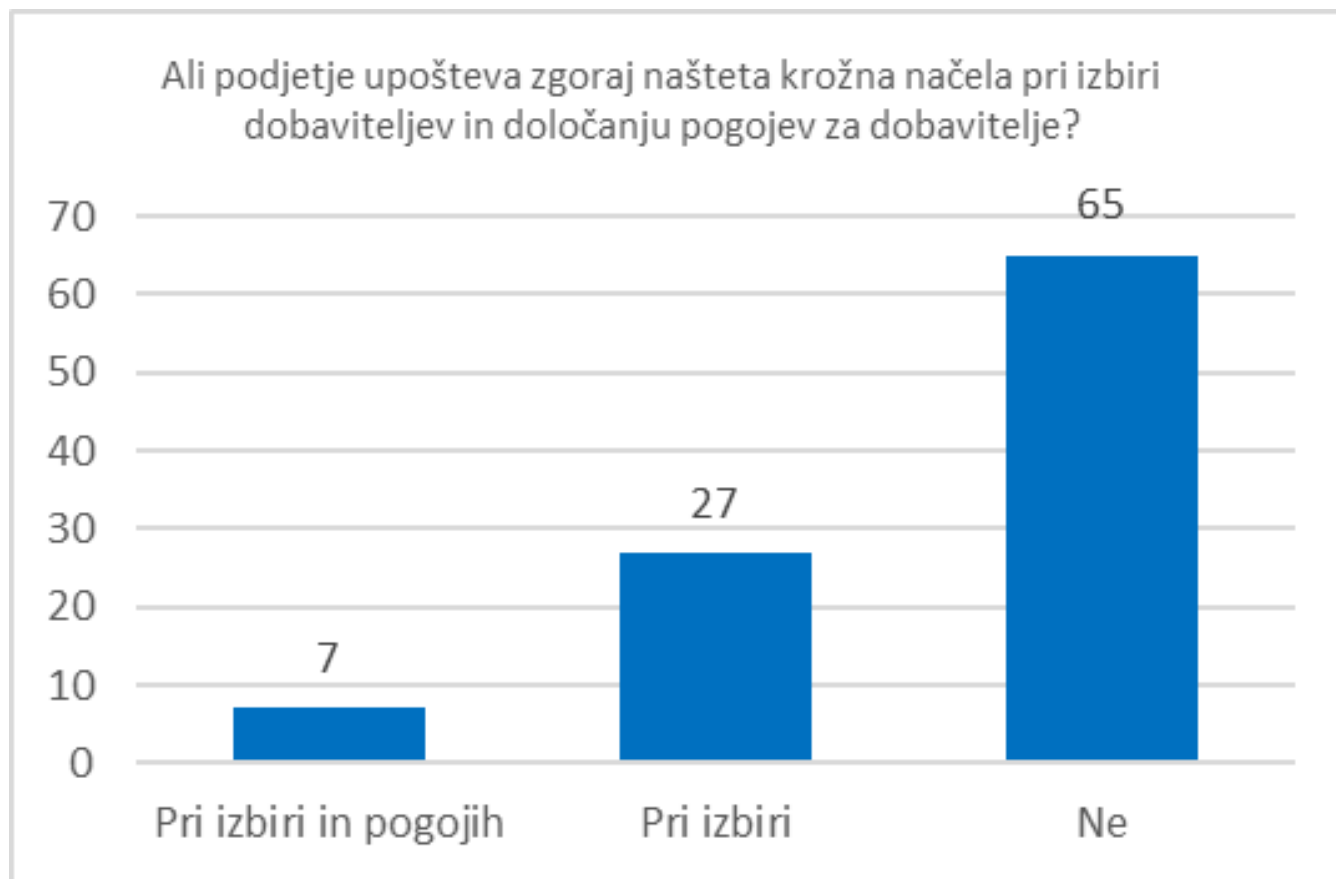
Analiza krožne naravnosti podjetij

Upoštevanje krožnih načel pri oblikovanju izdelkov (N=100).

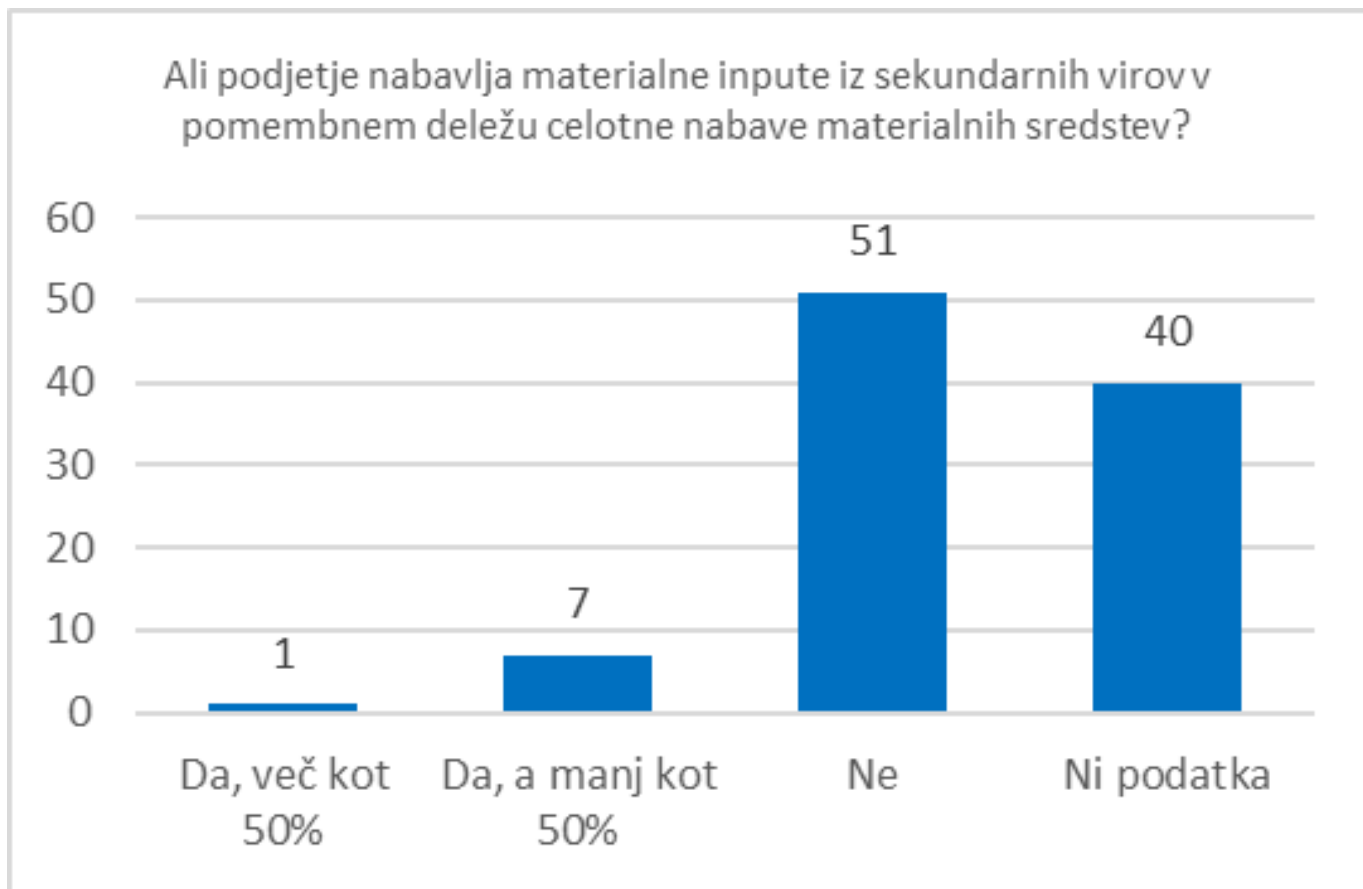
Analiza krožne naravnosti podjetij

Upoštevanje krožnih načel pri izbiri dobaviteljev (N=100).

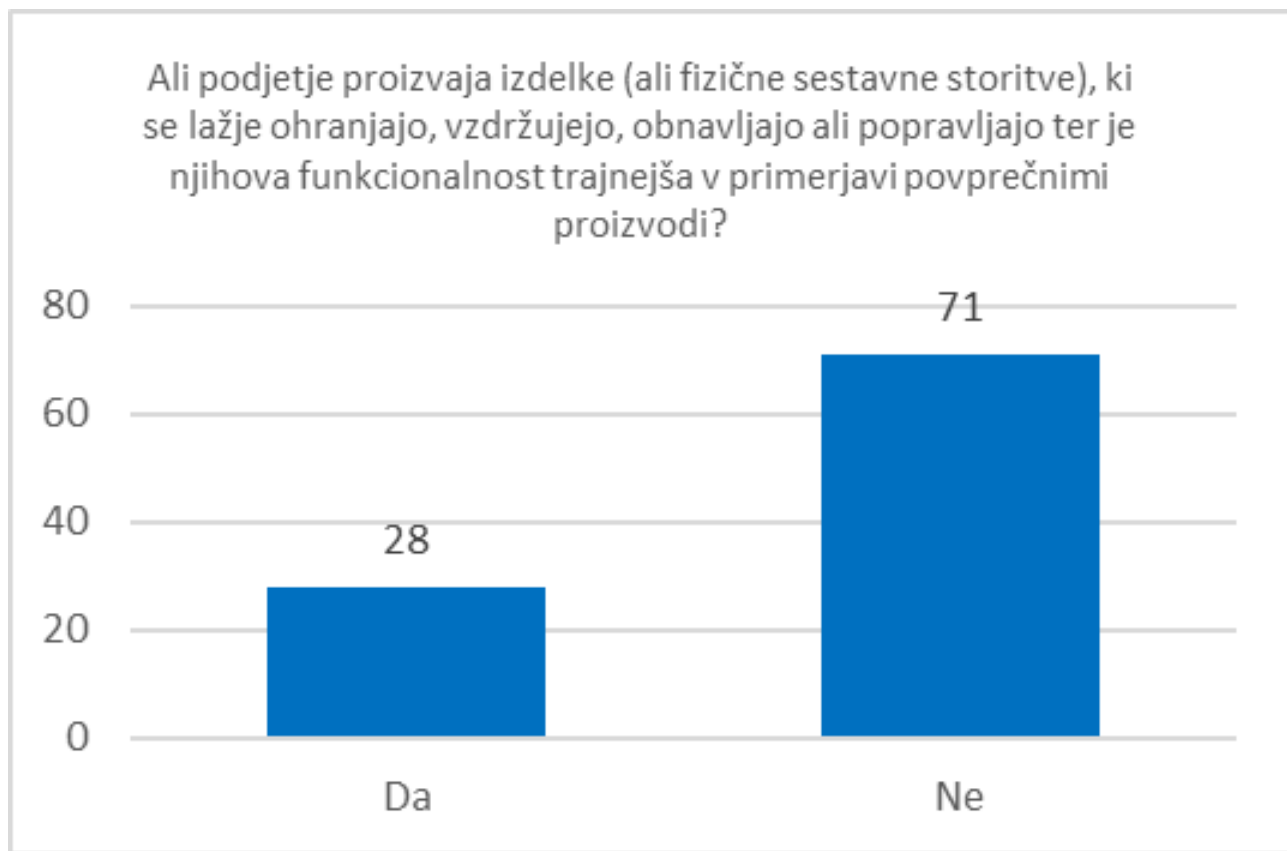
Analiza krožne naravnosti podjetij

Delež sekundarnih virov v celotni nabavi materialnih sredstev (N=100).

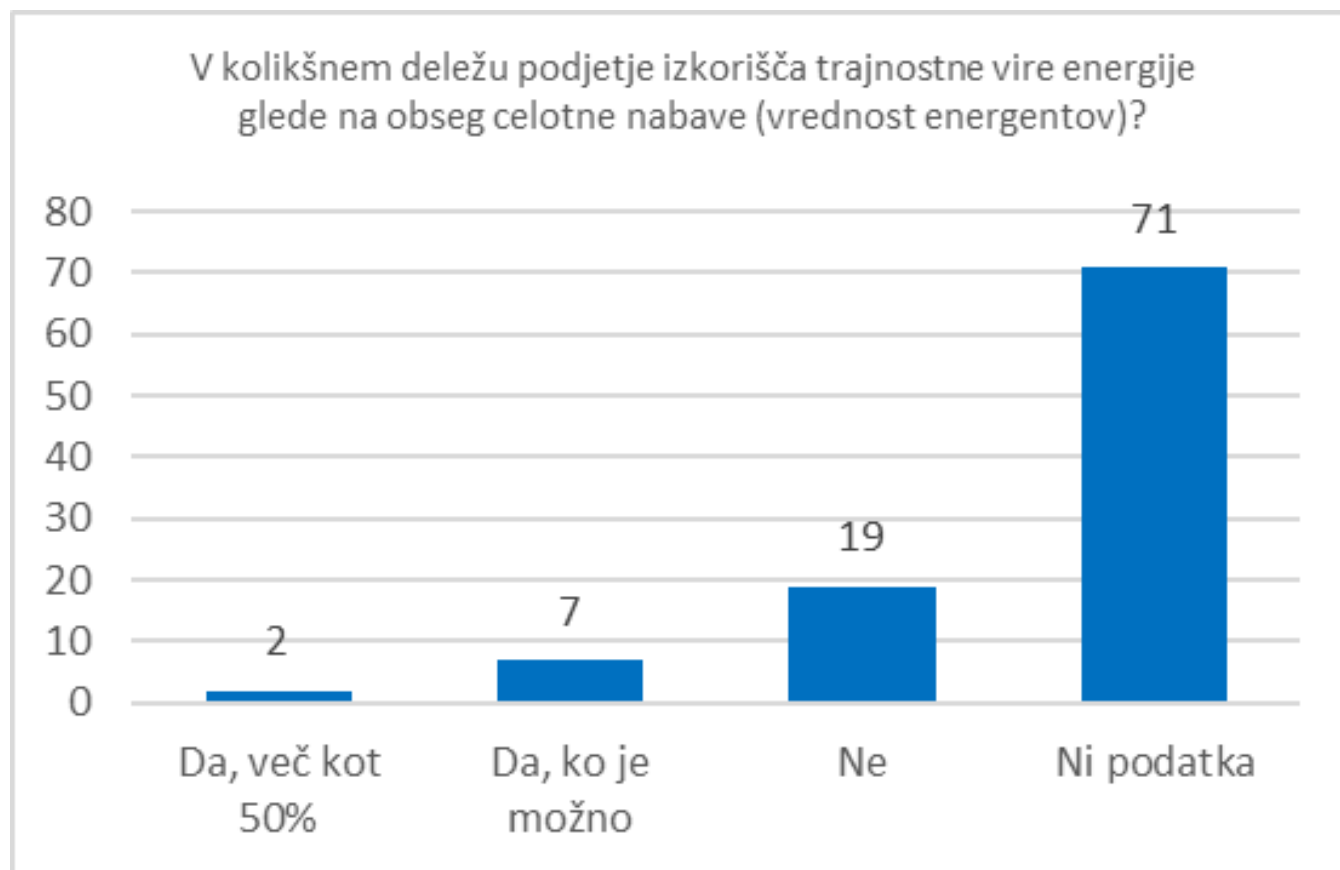
Analiza krožne naravnosti podjetij

Zagotavljanje storitev ali infrastrukture za sekundarno/ponovno uporabo izdelka (ali fizične sestavne storitve)/podaljševanje življenjske dobe izdelka (N=100).

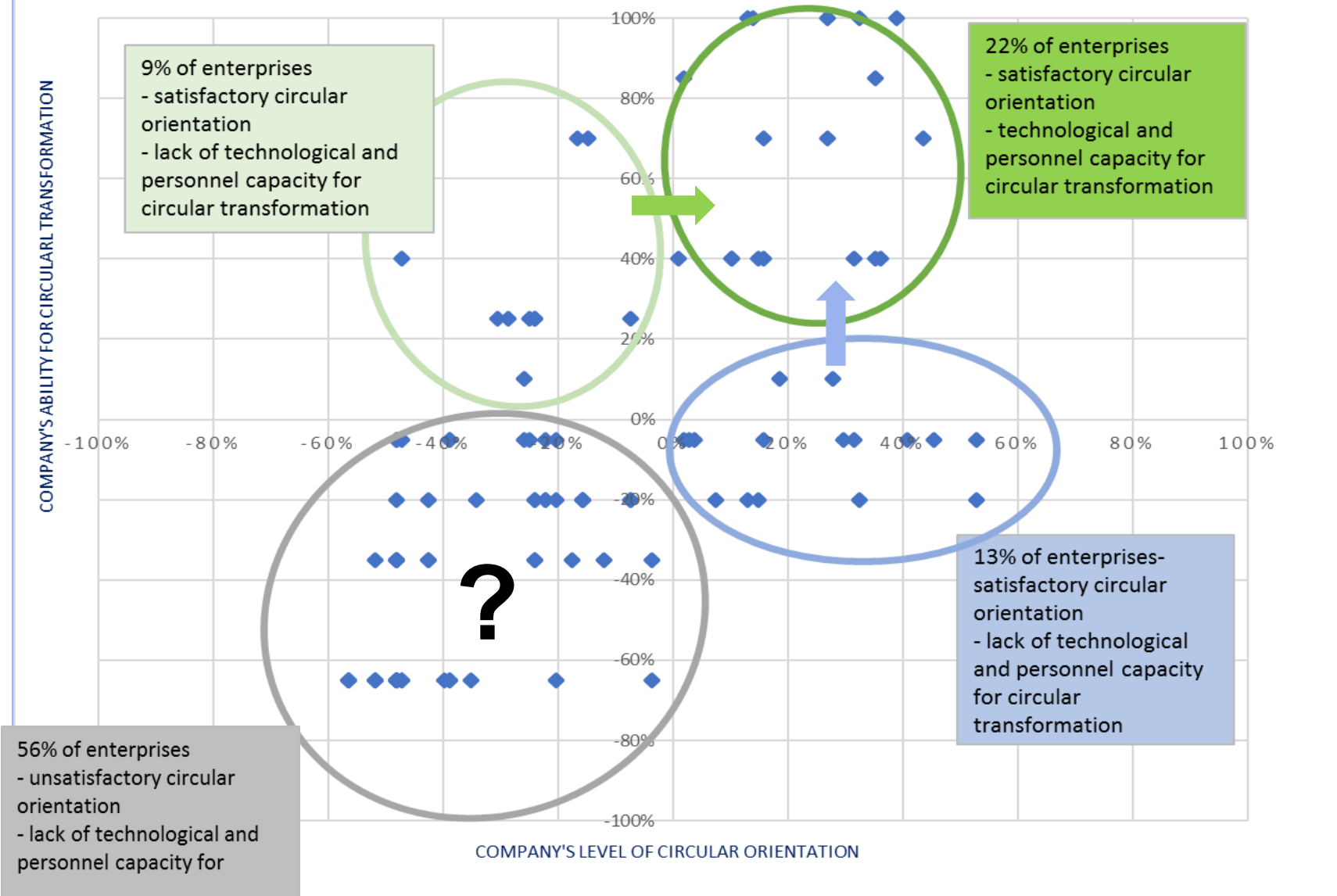

Analiza krožne naravnosti podjetij

Raba trajnostnih/obnovljivih virov energije (N=100).

CIRCULARITY OF BUSINESS MODEL (N=100)

Hvala za pozornost!

